

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЖЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАЎ БССР

№ 21 (1347)

Субота, 14 сакавіка 1959 года

Цана 40 кап.

Літаратурныя прэміі імя Я. Купалы і Я. Коласа

Летас, Савет Міністраў БССР устанавіў літаратурныя прэміі імя Які Купалы і імя Якуба Коласа. Гэта — адна з многіх ярых праўд усёнародных клопатаў аб развіцці літаратуры. Гэта, разам з тым, красамовнае прызнанне вялікай ролі літаратуры ў нашым грамадстве.

Апошнія гады ў літаратурным жыцці Беларусі асабліва адметныя творчай актывізацыяй пісьменнікаў, з'яўленнем значнай колькасці добрых твораў па ўсіх жанрах, далейшым разгорнутым літаратурнага руху і як вынік гэтага, адчувальным прыходам у літаратуру маладота паваўлення.

На атрыманне прэміі, якія носяць імя вялікіх пісьняроў беларускага народа, было выстаўлена 17 твораў, апублікаваных у 1957 годзе.

Днямі адбылося пасяджэнне Рэспубліканскага журы па прысуджэнню прэміі. Журы аднагалосна прысудзіла літаратурныя прэміі імя Які Купалы Максіму Танку — за зборнік вершаў «След бліскавіцы» і Пімену Панчанку — за паэму «Патрыятычная песня». Раман Івана Шамякіна «Крыніцы» і раман Пятруса Броўкі «Калі зліваюцца ракі» ўдзельнічалі ў прэміі імя Якуба Коласа.

Творы, адзначаныя гэтымі высокімі прэміямі, з'яўляюцца лепшымі здабыткамі 1957 літаратурнага года. Яны ўжо набылі шырокае вядомасць у беларускага чытача і за межамі нашай рэспублікі. Аўтары гэтых твораў — арыяныя мастакі і слова, самабытныя пісьменнікі, кожны з іх мае свой стыль, сваё мастацкае бачанне свету. У гэтым добрым сэнсе творы іх розныя. Але ёсць рыса, агульная для ўсіх чатырох кніг, адзначаных прэміямі імя Я. Купалы і імя Я. Коласа. Падых нашых дзён адчуваецца, чытачы гэтых кніг. І зноў і зноў думаецца аб тым, што наша сучаснасць — невычэрпная крыніца хваляючых тэм, цікавых задум, багатай вобразнасці і характараў. Зноў і зноў думаецца аб вялікай жыццёвай сілцы партыі — за цесную сувязь літаратуры і мастацтва з жыццём народа. Страснае ўмяшанне ў жыццё характэрна для творчасці Максіма Танка і Пімена Панчанкі, Івана Шамякіна і Пятруса Броўкі.

Калі мы казем, што зборнік М. Танка «След бліскавіцы» вызначаецца высокай паэтычнасцю і тэматычным багачам, то гэтыя якасці якраў ідуць ад жыцця, ад глыбокай запіканнасці паэта жыццём думкамі і справай свайго народа. У адным з вершаў зборніка паэт, стварыўшы малюнак ціхай крыніцы, у чыстай сіняе якой адлюстраваны і травы, і ракі, і сонца над гарамі, і вясні, і хмары, — гаворыць аб сваёй паэзіі:

А я вост так не магу
Адлюстравяць свет бясстрашна.
Шчасце пабабу, тугу,
Поэзію займалі ці вясну,
Тут жа і радасць і агонь,
Мой усхваляючы напеў.

У другім вершы М. Танк, гаворачы аб прызначэнні паэзіі, піша:

Ей трэба быць сілай ударнай
Партыйнай, заўжды атакуючай.

Менавіта такая паэзія зборніка «След бліскавіцы». Тут мы адчуваем высокі паэтычны нахал, страснасць, усхваляванасць. Лірычным героём М. Танка — гэта змагар і працавік, гэта чалавек, бясцэнна адданы справе камунізму, шчыра ўлюблены ў родны край.

З любоўю старае М. Танк паэтычна малюнак нашай шчаслівай сёняняй звышнасці («Сіпаліны зноў», «Ну, і вочар вясновы», «Цішыня наўколя. Дрэмае голле...», «Мой родны кут», «Слова пра партыю» і інш.).

Прыкнёна піша М. Танк пра змагар, які аддаў сваё жыццё ў барацьбе за светлы лёс народа («Петр Дворнік», «Паміці І. Л. Фрыдланд», «Плакучая вярба»). Мужна гучыць голас паэта ў абарону міру, супраць падальшчыцкай новай вайны («Жэтон», «У гадыні знішчэння Хірасіма», «Аванцізм», «Тост за дружбу»). Захоўваюць паэт дэяльна словы, каб напісаць і пра сельска-гаспадарчую кінамаханіку («Кінамаханік Сымон»), і пра кукуртузу («Букуртуза»).

Паэзія прстая, як гаварыў калісьці В. Вайніцкі, яна не цураецца звычайных прадметаў рэчаіснасці, не баіцца стаць ад іх прозаю, але паэтычна сама праявілася рэчы. Для сапраўднага мастака — дзе жыццё, там і паэзія.

Зборнік «След бліскавіцы» пацвярджае гэтую думку. Паэт умее тонка асэнсоўваць жыццёвыя з'явы, прыводзіць чытача да розуму над імі, да глыбокай паэтычнай абгагуленнасці.

Высокім пафасам, яркімі, свежымі вобразамі адзначаны вершы М. Танка «3 далёкіх дарог» — гэта выцягнутая спараздача аб паледзі за мажу, гэта думкі і пачуцці савецкага чалавека, якому арганічна чужы свет капіталізму і яго несправядлівасці і жахамі.

Пімен Панчанка таксама, як і М. Танк, падарожнічаў за мяжой. Творчым вынікам яго падарожжа з'явілася паэма «Патрыятычная песня».

Ужо назва паэмы гаворыць аб тым, што паэт у гэтым творы звяртаецца да сваёй любімай тэмы — тэмы Радзімы. Невычэрпная, як і жыццё Радзімы, тама гэтая з'яўляецца мастацкай і сілай і ірыяна глыбіняй выказу патрыятычнага пачуцця савецкага чалавека. У паэме тама Радзімы атрымаўе далейшае развіццё і вырашчэнне своеасабліва — праз адносіны да капіталістычнага свету, праз адстрааненне інтэрнацыяналізма савецкага народа і простых людзей свету.

Раздзел, якім адкрываецца паэма, паказвае Ленінград, горад, дзе Ленін у агні Кастрычніка абвясціў нараджэнне Савецкай дзяржавы. Гэты раздзел заключае ў сабе глыбокі сэнс і наса вялікую ідыяна-мастацкую нагаруку. Паэт адраўляецца ў Еўропу з думай пра сваю Радзіму — пернаадкрывальніцка новага свету, з разуменнем вялікіх пераваг сацыялістычнага ладу над капіталістычным, з пачуццём савецкай гордасці.

Мы не турэмы.
Мы ціпер паўрэмды
Сваёй зямлі, дзе хораша так жыць.

За мяжой паэт бачыць востры капіталістычнага свету і зноў бічуе гэты свет. Але за мяжой паэт сустракае і шмат сяброў, і там ён прысвятвае ім пеліны, узнісла радкі. Паэт унікае голас у абарону народаў, якія стонучы пад прыгнётам каланізатараў, выказвае сваю салідарнасць з барацьбітамі супраць імперыялізма.

Шчыра аб зарубежных краінах, П. Панчанка зноў і зноў вяртаецца думкай да сваёй Радзімы. Лірычным адступленні ў многіх раздзелах паэмы вызначаюцца пранікнёнасцю і замальванасцю да роднай зямлі.

Надзёнасць эместу, значная пазнавальнасць, высокая мастацкая вартасць — менавіта гэтыя асаблівасці паэмы «Патрыятычная песня» вызначаюць яе месца ў творчасці П. Панчанкі і ў беларускай паэзіі.

Паэтычныя творы М. Танка і П. Панчанкі сведчаць аб далейшым росце ўсёй беларускай савецкай паэзіі. Наша грамадскасць з задавальненнем сустрачае новыя творы аб прысуджэнні М. Танку і П. Панчанку прэміі імя Я. Купалы.

З радасцю вітаюць чытачы і прысуджэнне прэміі імя Я. Коласа лепшым празаічным творам 1957 года. Раман І. Шамякіна «Крыніцы» паказвае беларускаму каласу ўсё ў важны гістарычны перыяд, калі пасля вераснёўскага Пленума ЦК КПСС (1953 г.) і наступных рашэнняў партыі пачалася барацьба за крўты ўздым сельскай гаспадаркі. Пісьменнік смела ўвёў у раман вострыя канфлікты рэчаіснасці, паказаў людзей каласнай вёскі ў складаных, багаты падзеямі час, праўдліва і глыбока адлюстрававу важныя жыццёвыя праблемы арганізацыйна-гаспадарчага ўмяшання каласу. Дробнастаснасць натуры не ўдасца творчасці Івана Шамякіна. Што ж датычыцца рамана «Крыніцы», то гэта кніга надзвычай глыбокая па праблематыцы, па мастацкаму асэнсаванню народнага жыцця. Пісьменнік паказаў самае істотнае ў рэчаіснасці, самае характэрнае ў далёкім перыяд развіцця грамадства. Складанасць і мнагастайнасць рэчаіснасці адлюстравана ў жытвых, тыповых вобразах нашых сучаснікаў, створаных І. Шамякіным. Тут і малады аспірант Міхась Леміянчук, які па загаду свайго сэрца пакінуў сталіцу і паехаў у вёску, і стары, мудры жыццёвай практыкай настаўнік Даніла Платонавіч, і малады каласнік Сяргей і Алёша Касцянікі, і сельскі ўрач Наталія Пятроўна, і іншыя простыя людзі каласнай вёскі, праз чыя вобразы пісьменнік паказаў рост народнай ініцыятыўнасці і энергіі пасля гістарычных рашэнняў партыі і ўрада. З другога боку, пісьменнік стварыў пераканаўчыя вобразы людзей адсталых, несумленных, па-мастацку паказаў перашкоды і дзяжасці на шляху новага і немінучасці перамогі гэтага новага.

Нельга не адзначыць і такую бясспрэчную якасць рамана «Крыніцы», як зямлянасць, стройнасць кампазіцыі. І ў сваёй ранейшых творах І. Шамякін паказаў сваё добрае майстэрства вострага, дынамічнага сюжэта. У рамане «Крыніцы» гэты моцны бок творчасці І. Шамякіна праявіўся яшчэ больш ярка. Лагічна, абгрунтавана разгортаюцца і завяршаюцца ўсе асноўныя сюжэтыны лініі твора. Срокі кампазіцыі падпарадкаваны глыбейшаму раскрыццю складаных чалавечых характараў.

Шырокім мастацкім палатном з'яўляецца раман «Калі зліваюцца ракі» П. Броўкі. Напісаны гэты твор пісьменнікам натхніла цудоўная савецкая рэчаіснасць, багата яркімі фактамі шчырай дружбы народаў. У прыватнасці, матэрыял для рамана П. Броўка чэрпаў на будаўніцтве электрастанцыі «Дружба народаў» на мяжы трох рэспублік — Беларусі, Літвы і Латвіі. Будаўніцтва электрастанцыі і з'яўленне той галоўнай падзеі, вакол якой разгортаюцца сюжэтыны лініі рамана і праз якую пісьменнік стварае карціны народнага жыцця. У гэтым паказе нашай рэчаіснасці цэнтральнае месца займае адстрааненне новага ў побыце вёскі і ў псіхалогіі і поглядах людзей.

Будаўніцтва электрастанцыі «Дружба народаў» выдася сіламі працавіц трох рэспублік. У рамане дзейнічаюць прадстаўнікі беларускага, літоўскага і латыскага народаў. У гэтай галерэі вобразаў мы бачым людзей розных пакаленняў, якія нааддзелены адметнымі, запамінальнымі характэрнысцямі.

Восм малады інжынер беларус Аляксей Вяноўта. Гэта шчыра, чэсна-раднага натура. Ён прыязджае на будаўніцтва, яшчэ не маючы багатага жыццёвага вопыту. Але набыты ў інстытуце веды, аднаасць справе, вера ў народ дапамагуюць Аляксю жыць і працаваць. Пісьменнік пераканаўча паказвае, як у працы, у пераходзіні дзяжасці і супраціўнасці класовага ворага мужнеюць, загартоўваюцца людзі.

Прыябыты вобраз літоўскага дзурчынна Аляксей. Чытач з цікавасцю сочыць, як пад уплывам савецкай рэчаіснасці Аляксей пабаўляецца перахрысціцца старога свету, як перад ім — усё шчыра раскрываецца жыццё і ў гэтым жыцці яна знаходзіць сваё сапраўднае месца.

Аб'яўленымі жыццёвымі рысамі акрэслены вобразы сталара-латыша Яна Лайбана, настаўніка Якуба Панасавіча Гаманькі і іншых герояў рамана.

Пафас кнігі «Калі зліваюцца ракі» — пераканаўчым мастацкім сцяраўдзіні вялікай сілы дружбы народаў, неадольнасці новага, народнага савецкага ладу.

Ідыяна-мастацкія якасці раманаў «Калі зліваюцца ракі» і «Крыніцы» сведчаць аб сталасці беларускай савецкай прозы. Час, які мінуў пасля іх напісання, даў шэраг новых значных празаічных твораў. IV з'езд пісьменнікаў Беларусі, які адбыўся наядна, адзначыў гэтыя поспехі нашых празаікаў, які ўсёй літаратуры ў цэлым.

Радуючыся гэтым поспехам, нельга, аднак, забываць, што пісьменнікі Беларусі ўсё яшчэ ў даўгу перад сваім народам. Мала ў нас яшчэ выходзіць добрых кніг аб сучаснасці. Чытач патрабуе больш твораў пра сёняні дзень нашай рэспублікі, пра барацьбу працоўных за камунізм. Ціпер, калі савецкая краіна ўступіла ў самагону, асабліва важна, каб пісьменнікі жыва адчукаліся на надзёныя праблемы, каб літаратура была яшчэ існасць звязана з народам, з яго кіпучым жыццём.

Прысуджэнне літаратурных прэміі імя Які Купалы і імя Якуба Коласа, несумненна, паспрыяе далейшай творчай актывізацыі нашых пісьменнікаў, з'яўленню новых высокамастацкіх твораў.

І КУРАЛІКАЎ.

Канцэрт агітбрыгады

Пры Брагінскім раённым ДOME культуры створана агітбрыгада. У яе складзе адзначаюцца самадзейныя артысты. Брыгада абслужыла амаль усё населеныя пункты раёна.

У канцэртнай праграме — сольныя народныя песні і танцы савецкіх кампазітараў, вершы, байкі К. Крапіны, У. Корбана, Э. Валасеніча, С. Міхалюка, народныя танцы, інтэрмедзі і г. д.

Вялікім поспехам у населенніа карыстаюцца выступленні савецкіх артыстаў Софій Пятрыч, Валентыны Сяракоў, Цыры Рудэюк і іншых.

Шкавую і разнастайную праграму рытуе агітбрыгада для выступленняў перад хлэбаробамі ў нас правядзення вясновых работ у полі.

В. ХВАЙНІЦКІ.

Семинар спевакоў

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

ПАЛЯПШАЦЬ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНУЮ РАБОТУ

Разам з камсамольцамі

Работнікі і актывісты нашага Дома культуры сумесна з раёнай і дзяржаўнай бібліятэкамі і райкамом камсамола абмеркавалі план мерапрыемстваў па прапагандзе гістарычных рашэнняў XXI з'езду нашай роднай Камуністычнай партыі. Дом культуры аказавае дапамогу не толькі сельскім клубам і бібліятэкам, але і камсамольскім арганізацыям каласнага і РТС.

Інструктары Дома культуры В. Масюкову і нашаму актывісту С. Рыкунову мы даручылі аформіць памішанне лозунгамі і плакатамі. Яны з ахвотам узяліся за гэтую справу, і неўзабаве павялілі прыгожыя стандарты «Лібы новых перамоў сямігадовага плана», «Роскіт беларускай сацыялістычнай культуры ў новай сямігагодцы». Мы сфатрафавалі перадаўчы сельскай гаспадаркі і аформілі Дашку гонару «Лепшыя людзі раёна».

Запланавана працягнуць у ДOME культуры цыкл лекцый і дакладаў аб гістарычных рашэннях XXI з'езду КПСС.

Райком камсамола і раённая бібліятэка правялі таматычныя вечары «Жанчына ў барацьбе за мір» і «Вечар маладых выбарчыкаў».

З вялікім поспехам прайшла канферэнцыя чытачоў па кнізе І. Крынеўскага «Кніга аб бібліі». У правядзенні яе актывіў узялі прынялі работнікі раёнай бібліятэкі і настаўнікі беларускай і рускай сярэдняй школы, а таксама старшыня каласнага імя Сталіна М. Макараў. На канферэнцыі прысутнічала больш 400 чалавек. Добрая палавіна з іх — гэта старыя па 50—70 год.

Днямі ў ДOME культуры адбыўся таматычны вечар «Хімія на службе чалавеку». Цікава прайшоў і вечар пясняраў.

А. ВАРГЕЙЧЫК,
дирэктар Чачарскага раёнага Дома культуры.

Ініцыятыўныя людзі

Савет Ліпніцкага сельскага клуба Буда-Камп'юўскага раёна шырока прапагандавае мастацкую літаратуру. На працягу мінулага года і сёлета праведзена 9 канферэнцый чытачоў, на якіх абмеркаваны раман Пятруса Броўкі «Калі зліваюцца ракі», аповесць «Вяснінкі» Тараса Хадкевіча, аповесць «Юнаштва ў даросле» Рамана Сабалеўкі, цыкл «Вясковыя паданні» і аповесць «Пабіраха» Міколы Лупскава і інш.

З лістапада мінулага года па ініцыятыўнае загаданне клубнай бібліятэкі К. Кравічэўскага ўраўнаважана разам з месца, выпускаюцца літаратурныя плакаты, у якіх змяшчаюцца партреты пісьменніка, кароткая дасягавая аб яго жыцці і літаратурнай дзейнасці, урэшце ў тэатры або дзятры вершы. Гэты пачынаў даў стаючыя вынікі ў справе прапаганды твораў беларускай літаратуры.

Бібліятэка налічвае сотні чытачоў, іх колькасць пастаянна расце. Асабліва цікавіцца літаратурай Віктар Ткачоў, Зоя і Дар'я Мяснішэва, Валасіў Ляляўка. Ні адна канферэнцыя, ні адна тэматычная вечары і абмеркаванне кнігі не праходзіць без іх удзелу.

У плане бібліятэкі — канферэнцыя чытачоў па раману Тараса Хадкевіча «Даль палаяна» і першай кнізе рамана Івана Сіўцова «Нагома і радасць». З юнымі чытачамі бібліятэка правядзе чытанні апавяданняў Міхалі Давіленкі са зборніка «Вярніце слова», апавяданняў Івана Грамоўна і цыклу «Вачмі маленства».

І КУРАЛІКАЎ.

Канцэрт агітбрыгады

Пры Брагінскім раённым ДOME культуры створана агітбрыгада. У яе складзе адзначаюцца самадзейныя артысты. Брыгада абслужыла амаль усё населеныя пункты раёна.

У канцэртнай праграме — сольныя народныя песні і танцы савецкіх кампазітараў, вершы, байкі К. Крапіны, У. Корбана, Э. Валасеніча, С. Міхалюка, народныя танцы, інтэрмедзі і г. д.

Вялікім поспехам у населенніа карыстаюцца выступленні савецкіх артыстаў Софій Пятрыч, Валентыны Сяракоў, Цыры Рудэюк і іншых.

Шкавую і разнастайную праграму рытуе агітбрыгада для выступленняў перад хлэбаробамі ў нас правядзення вясновых работ у полі.

В. ХВАЙНІЦКІ.

Семинар спевакоў

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вясновай субоў у каласнага раёна, а таксама на абласным свяце песні каля возера Нарач.

У Валожыцкім раённым ДOME культуры адбыўся семінар каласных спевакоў, складаны раённым аддзелам культуры. Галоўная мэта семінара — развучанне песень, якія будучы выконваюцца на традыцыйным свяце пры і песні, якія закучылі вяс

Вобразы сучаснікаў на гродзенскай сцэне

Два новыя спектаклі Гродзенскага тэатра — «Чаму ўсміхаліся зоркі?» і «Усім смерцам назло» — ажылілі тэатральнае жыццё горада. Яны прымулі глядача, які за апошні час не вельмі ганарыўся сваім тэатрам, зноў памкнуцца да святла рампы.

Нататкі пра новыя спектаклі «Чаму ўсміхаліся зоркі?» А. Карнейчука і «Усім смерцам назло» Р. Раманава.

П'еса А. Карнейчука «Чаму ўсміхаліся зоркі?» за кароткі час абыйшла большасць тэатраў нашай краіны. Раней пастаўлена яна была ў Гомельскім і Магілёўскім тэатрах. А вось «Усім смерцам назло» — гэта твор, які нарадзіўся ўпершыню ў Гродна (над ім пастаноўкай прадуццера Дзяржынскага рускі драматычны тэатр імя М. Горкага). Першая п'еса належыць піру аднаго з вядучых савецкіх драматургаў. Другую напісаў малады драматург Р. Раманаў, які, аднак, ужо двойчы дэбютаваў на брацкай сцэне. Не праўдзівачы прафесіянальна ўзровень драматургіі, адзначым, што п'еса адрозніваецца па жанру: адна з іх — камедыя, другая — трагедыя. Агульнае ў абодвух п'есах тое, што як адна, так і другая выклікаюць супярэчлівае стаўленне да сябе як пры чытанні, так і ў іх сцэнічным ўвасабленні.

Мы ведаем, што п'еса «Чаму ўсміхаліся зоркі?» не ўсюды карыстаецца аднаголькавым прызнаннем. Нават больш: яе ідэянае гучанне набывала ў некастрычаных тэатрах вельмі непажаданае адценне. Адбылася гэта ў такіх выданнях, калі рэжысера няправільна ўлічвала жанравыя асаблівасці спектакля. Справа ў тым, што камедыя Карнейчука не ўкладваецца ў нормы чыстага драматургічнага жанра. Ён уласціва спалучае ў такіх элементах драмы, як сатырычнае выкрыванне і паглыбленае псіхалагічнае, настрэмлены смех вядоўля і ірычныя паэтычныя ставіцы. Яе як сатыру — атрымаецца пасяць на нашу рэчаіснасць. Калі ж ставіць так, як напісана, — кожную сцэну пасіўна вырашаць у новым ключы — будзе акрошка.

Дамыкаецца жанравая адзінства ў пастаноўцы п'есы Карнейчука — адна з галоўных і даволі складаных задач. Гродзенскі калектыў, які працаваў над п'есай на чале з галоўным рэжысёрам І. Папавым, старэйшым адміністратывым, жэццэсправадзальнікам, запамінаецца вобразамі цудоўных людзей — нашых сучаснікаў: чырвоначырвоўшчыка Карпа Карпаніна, вобраз якога памагасцера намаляваў Я. Кімберт, работніцы Кацярыны Басмертнай (М. Астанкава), яе сына Юрыя (у гэтай ролі ўдала дэбютаваў малады артыст — выхаванец Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута Н. Гаранец), прафесара Паголы (артыст А. Бірычэўскі) і Амары (артыст Н. Міронаў).

Вельмі небяспечная для сцэнічнага прачытання ў п'есе фігура архітэктара Барабаша. Ад таго, якімі адценнямі асяціць гэты вобраз, залежыць агульная афарбоўка спектакля. На першы погляд, гэта ўжо сатырычны вобраз. Аўтар надзяляе яго пяматлікімі «гражамі». І сапраўды, як можна паставіцца да чалавека, які збыўся на сваю маці, дазваляе сябе ачмурыць розным прад'явіцтвам, адараваў да жывы, а ў мастацтве стаў уладальнікам (ды і творцам) рэчы, якія «себе нескораць фальшывы». З другога боку мы бачым, што найбольш паказальныя людзі, у асяродку якіх жыве Барабаш, не пуртуюцца яго. А Кацярына Басмертная хоць і хіць з яго дэвітаваў, але па ўсяму відаць, што нават хакае свайго суседа.

Тэатр і выканаўца ролі Барабаша — артыст В. Іенаў пайшлі на найбольшы маштаб і, бадай, самаму правільнаму шляху. Доза сатырычнага асямяння, якую адрываў аўтар галоўнаму персанажу, Гродзенскім тэатрам захавана ў рызыкоўнай адпаведнасці з матэрыялам п'есы. Можна нават сказаць, што ніводнаму з адомных герояў камедыі не дастаецца ў гэтым спектаклі так, як Барабашу. Але ў той жа час глядач ніколі не траціць адчування нейкай сімпатый да яго, а ў фінале, бачачы яго прасвятленне, даруе Барабашу дрэнныя ўчынкы. Чаму так атрымаецца? Перш за ўсё таму, што тэатр дакладна вызначыў адносіны ўсіх станоўчых персанажаў да Барабаша: выкрываючы архітэктара, яны змагаюцца за яго. Вось мудры шчыры Морж. Параўноўваючы Барабаша з нейкім графам, што калісьці таксама патраціў усе грошы на фальшывы, а потым застрэліўся, ён робіць гэта так па-бацькоўску, так трапіна і нібыта між іншым, што глядач разумее: гэта не акажуцца, а своеаблівае «педэдагогіка». А Кацярына Басмертная? Гэта ж трыба — сказаць чалавеку, што ў яго замест галавы вырас гарбуз. Ды гэтак сказаць, што там нават прыслыся, што і сапраўды яго як чалавека рашучага, высакорданага, моцнага і непахіснага. Сапраўдным героем аказаўся чалавек неспрыямы, які здаваўся і зараз здаецца заната прэзідэнтам асобай — бухгатар Андрэй Жура.

У гэтым жа ў п'есе Р. Раманава ёсць значная тема, жыццё і цікавы характары, трапіна распрацаваны сюжэт. Аўтар выкрывае псеўдагеранічнасць крыкавай позы, асобных паказаных парываў да славы. Ён улаваў рамантыку штодзённай метамакіраванасці чалавечнага жыцця.

Фабула п'есы даволі простая. Радзёвузел будаўніцтва паведамляе, што на ўчастку знойдзены патрон. У ім — паперка. Безыменны герой паведаміў перах смерцю абставіны, пры якіх у час фальшывай акупацыі ён і яго таварышні выкавалі партыйнае даручэнне — узарвалі электрастанцыю. Пачынаюцца пошукі героя. Усе факты сведчаць, што гэта Мікола Бурак. Вядома, што ён загінуў у час акупацыі. Вядома, што яму даручалася гэтая справа. Усе памятаюць яго як чалавека рашучага, высакорданага, моцнага і непахіснага. Сапраўдным героем аказаўся чалавек неспрыямы, які здаваўся і зараз здаецца заната прэзідэнтам асобай — бухгатар Андрэй Жура.

Сюжэт п'есы аўтар пабудоваў на выдзелі і развіцці характараў сваіх герояў з многалінавага распрацоўкай асноўнага канфлікту. Трыба сказаць, што не ўсе канфліктныя лініі ў п'есе дакладна распрацаваны. Так, невыразна акреслены разыходжанні ў светопоглядах Андрэй Жура з сынам Ігорам. Вобраз Ігора павінен быць укладзеным. Асабліва няясны матывы яго разыходжаньняў з бацькам. Яны не сабдзейнічаюць выяўленню галоўнага канфлікту і застаюцца залукай на новую п'есу з новай тэмай.

Спектакль «Усім смерцам назло» (яго паставіў таксама І. Папоў) не падабляецца істотных недахопаў. Трымаўся ён у вельмі спільнай тэрыторыі і гэта прышло да хібаў у афармленні, рэжысёрскай распрацоўцы і ў характэрных сцэнічных вобразаў. Але, нягледзячы на ўсё, галоўную думку твора спектакль выяўляе правільна. Адуцаецца, што тэатр правільна разумее п'есу і ён можа яшчэ прапавяць свой спектакль.

Лепшымі здабыткамі пастаноўкі трыба лічыць вобразы Чалавека (Я. Кімберт), Юнака і Дзячынны (Н. Гаранец і Н. Іенава), Алы Костычкі (М. Астанкава). Шмат чаго дасягнуў і В. Іенаў у рабоце над вобразам Андрэй Жура. Але артыст чакае яшчэ невялікай працы па адліфаванні характараў свайго героя (дакладней, нават не характара, а вонкавай характарыстыцы). Андрэй Жура павінен быць менш мітуслівым ў рухах, больш сканцэнтраваным ў сваім псіхалагічным стане. Да ўдзя спектакля можна адрэсіць таксама вобраз Ніны (С. Іванова) і Ігора (І. Эрэльт), хоць яны і выглядаюць крыху залішне рэжымі і адмоўнамі. Перакачаў у ролі Грынькі артыстка І. Дзяскевіч.

Сур'езныя прэражэнні выклікае афармленне спектакля (мастак Гаф). П'еса, на наш погляд, патрабуе менш апалячкі і жыццёнасці. Ёе зместу больш адпавядала б канструктыўна-графічнае вырашэнне дэкарацыі, і зрокана яна б успрымаўся не так аднастайна.

Гродзенскі тэатр робіць правільна, калі імкнецца вырашаць у сваёй творчасці надзвычайныя праблемы, якімі жыве наша грамадства.

Георгі КОЛАС.

Рэжысёр, дарадчык, сябра

Па шырокай лесе Гомельскага Палаца культуры чыгуначнікаў імя У. І. Леніна падымаецца сярэдняга росту чалавек. Ён заходзіць у пакой, дзе яго ўжо чакаюць удзельнікі драматычнага калектыву, і пачынае з імі чарговыя заняткі. Гэта рэжысёр шырока вядомага цяпер у рэспубліцы калектыву Сяргея Паўлавіча Астравумава.

Нядаўна ў Мінску на рэспубліканскай Дэкларэ самадзейнага мастацтва, прысвечанай 40-годдзю БССР, спектакль па п'есе І. Шамякіна «Не верце цішыні», створаны гэтым калектывам пад кіраўніцтвам Сяргея Паўлавіча, на працу атрымаў высокую ацэнку журы Дэкларэ. Удзельнікі яго ўзнагароджаны Граматамі Вярхоўнага Савета БССР, а яго кіраўніку прывоена ганаровае званне заслужанага дзеяча культуры БССР.



Значную работу С. Астравумаў праводзіць і на Гомельскай студыі тэлебачання, дзе ён працуе галоўным рэжысёрам. Гомельскім тэлебачаннем запамінаў тэлевізійны спектакль па п'есе маскоўскага аўтара Р. Разінскага «Арляны» — аб барацьбе маладых гомельскіх падпольшчыкаў супраць фашысцкіх захопнікаў.

Пры яго актыўным удзеле былі арганізаваны цікавыя сустрэчы самадзейнага аўтараў драматычнага калектыву з вядучымі майстрамі сцэны — народнымі артыстамі Саветаў Саюза М. Жаравым, І. Ільіным, В. Пашаняй, А. Гоголем, П. Малчанавым.

Хочацца паставіць цікавы спектакль пра нашы сучаснікі, — гаворыць Сяргей Паўлавіч, прымаючыся за чарговую работу. Шкада толькі, што беларуская драматургія пакуль не можа пахваліцца такімі творами. Мы ж пешым сябе думкай, што яны з'явіцца...

М. ДАНІЛЕНКА.

У выдавецтве Акадэміі навук

Выдавецтва Акадэміі навук БССР — адно з буйнейшых у рэспубліцы. Тут штогод выходзіць з друку многа кніг па пытаннях гісторыі, эканомікі, літаратуразнаўства, біялогіі, тэхнікі, медыцыны.

Нядаўна выйшаў з друку зборнік «Фарміраванне і развіццё Беларускай сацыялістычнай нацыі». У зборніку разглядаюцца сацыяльна-эканамічныя і палітычныя прадпільскі ўзнікнення Беларускай нацыі, паказаны пратэс фарміравання ўсіх яе элементаў у перыяд сацыялістычнага будаўніцтва.

Выдаецца таксама кніга «Беларускі тэатр» У. Іяфэда. Гэта агульнавядома праца па гісторыі беларускага тэатра.

У бліжэйшы час выйдзе з друку зборнік «Беларуская літаратура», які «Дзясятнік» літаратуры, які Купалы вываджаў у Стубоўшчы, дзе паказаў спектакль «Павыезд артыстаў зрабілі ў г. Ліду. Калектыву Рускага драматычнага тэатра імя М. Горкага пабыўаў у Старобіне і на цэлым заводзе № 3 у Мінску. На сельскай і рабочай сям'ях быў пастаўлены спектакль «Будныя сны».

У рабочых фабрыкі імя Крупскай былі арганізаваны тэатры юнага глядача. Спектакль «Не верце цішыні» І. Шамякіна цэла сутраці рабачы і служачы падпрямства.

Нам пішуць

Добра працуе ў Браніскім раёне на кінематографіі Мікалай Рабачыўскі. За мінулы месяц ён паставіў 28 спектакляў. Перад кожным сеансам ён паказвае сельскагаспадарчы або навукова-дакументальныя фільмы. З мясяця ў мясяць М. Рабачыўскі выконвае і перавыконвае планы.

Нам Мікалай працуе з аганьком, — гаворыць аб перадавым кінемеханіку мисювіч калгаснік.

Я. КРАЎЧАНКА.

«Савецкая пазыя» — магучыя сіла камуністычнага выхавання працоўных — пад такім загалоўкам Касцюковіцкая раённая бібліятэка арганізавала выстаўку твораў савецкіх паэтаў. Значнае месца на выстаўцы займаюць кнігі паэтаў Беларусі.

Цяпер бібліятэка рыхтуе вечар паэзіі, на які запрашаюцца паэты Магілёўшчыны.

М. МАЦЯНКА.

ПА СЛЯДХ НАШЫХ ВУСТУПЛЕННЯЎ

Аб тым, як цяжка куніць кнігу ў рабочым пасёлку торапрадпрыемства «Беліцкае» Рагачоўскага раёна, расказаў нашым чытачам т. Кейзераў у замесце «Нядаўна да кнігі», якая была замечана 21 лютага г. г. у нашай газеце.

Праблема Рагачоўскага раёнпрадпрыемства паведаміла рэдакцыі, што на торапрадпрыемстве па дамалеўнасці з яго дыржыўнай хутка будзе адкрыты спецыяльны кніжны ларок.

У нас ёсць пэўны вопыт эстэтычнага выхавання школьнікаў. Лепшым у рэспубліцы настаўнікам шмат твораў ставіцца да свайго справы. Але ў цэлым яшчэ вельмі многа трыба зрабіць, каб музыкальнае выхаванне дзяцей адпавядала патрабаванням, якія прад'яўляе Камуністычная партыя да агульнаадукацыйнай школы.

Абследаванне многіх школ Гродзенскай вобласці паказала, што асноўны недахоп уроку спеваў і музыкі, як гэта ні парадкасна, — адсутнасць музыкі і спеваў! Спеваў у 1—4 класах вядуць настаўнікі пачатковых класаў, якія ў большасці не валодаюць гэтым прадметам, не ўмеюць спяваць, слаба ведаюць нотную грамаду, зусім не валодаюць інструментам і г. д.

Такія, з дазволу сказаць, «уроки» пакідаюць жалівае ўражанне. Мы з цяжкасцю пазнавалі мелодыі вядомых песень.

Да таго ж вучыць 1—4 класуў не прымуваюць слухаць даступную для іх разумеання музыку; настаўнікі могуць праспяваць або сыграць

прадугледжаныя праграмай творы, а вучэбныя пласцінак з іх запісамі да гэтага часу няма.

У інтарэсах справы там, дзе гэта магчыма, неабходна перадаць урокі спеваў у 1—4 класах спецыялістам, тым больш, што ў некаторых школах выкладчыкі спеваў, якія закончылі спецыяльныя навуцальныя ўстановы, не маюць поўнай нагуры.

Школьныя агляды мастацкай самадзейнасці заслужваюць усялякага заахочвання.

Трыба дамагчыся, каб не толькі ўдзельнікі самадзейнасці, а кожны вучань школы мог далучыцца да той ці іншай формы актыўнага адрасіна да мастацтва. У гэтым — адна з асноўных задач школы ў эстэтычным выхаванні.

Аднак агульнаадукацыйнай школе цяжка вырашаць задачы ў эстэтычным выхаванні, калі яе не падтрымлівае наша грамадства, калі яе педагогічным імкненням будуць супрацьстаўляць фінансавыя інтарэсы кіраўніцтва філармоніі, гандлю, клубу, парку і іншых арганізацый, якія маюць дачыненне да эстэтычнага выхавання савецкіх людзей.

Насяць гэты парадокс у нашай вядомай музычнай гаспадарцы.

У нас не павіна быць месца халатнасці, безагледнасці — усаму таму, што дуюна збядняе чалавека, дае яму няправільнае ўяўленне аб жыцці.

Наша грамадства справядліва абраўнаецца, калі работнікі гандлю маюць клопачыцца аб задавальненні дуюных патрабаванняў нашых

пэўна ўлавае родную Беларусь, узаагароджаную другім ордэнам Леніна. А ў верхах «Чырвоная ўрочышча» і «Мая песня» ён зноў звяртаецца да ўлюбёнай томы — тэмы працы. І хоць асобныя яго вершы да канца не прадуманы, зроблены наспех, але яны напісаны шчыра, ад усяго юнацкага сэрца.

Ліцейчык Казімір Гляйхенгаус вядомы чытачам аўтамабільнага вядома «Навічок» ён вядзе размову аб пасланцы камасмола, мужным, самааданым юнаку. У пажку мінуту, не бачычы сямці, ён кінуўся на дапамогу стэлявару, які аказаўся ў небяспечы. У вершы «Над перагон курантаў» Гляйхенгаус захапляецца савецкім народам, які абудзіў верты цаліны, пракаў шлях да другіх планет і пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі, выконваючы ленінскія заповяты, будзе камунізм у нашай краіне. Яго вершы «Шмятае», «Людзіла Казухар», «Вяртанне» аб'яднаны адной думкай. Усе яны ярка і шырока паказваюць унутраны свет чалавека, ад імя якога вядзецца гаворка.

Дарчы, тут неглыба не заўважыць, што прырода большасцю атараў зборніка апісваецца надта скупа, агульнымі словамі. Гэта дэтычыць вершаў і электрамандэра Алега Ранькоўскага, і слесара Аляксея Сямёнава, і апавадзяныя блызой дэсяцікласніцы Галіны Грыгаровіч.

Многа яшчэ трыба прапавяць на сабой фрэзерушычку Мікалай Лук'янаву і студэнту аўтамеханічнага тэхнікума Мікалай Яноўскаму.

М. АСТАХАУ.

Творчасць аўтазаваду

Літаратурнае аб'яднанне пры рэдакцыі пяматрыжнай газеты «Аўтазавадзец» выпусціла другі зборнік мастацкіх твораў «Заводскія зарнічкі». Аўтары іх — людзі розных спецыяльнасцей: ліцейчыкі, электрамандэры, кавалі, фрэзерушычкі, тэхнічныя кантраляры і слесары, спрабуючы свае літаратурныя сілы, улаваюць працу, у якой чалавек знаходзіць вялікую радасць і шчасце.

Малады аўтары бачаць адны шлях у самастойнае вядомае жыццё — праз самааданую працу. Аб гэтым цэла і сардэчна сказана ў вершы Фёдара Чэрні «Шчасце».

Я шчасце знайшоў. Аб такім і не марнуў Тады, як за школьнай партай

Ты чухеш: гудок пасія працы гудзе! Глядзі, вузь яно ў спяцоўках ідзе — Мазольныя рукі, спяцельны твары, Прымычная стома ў шырокіх

п'ячых, А гонары колды ў шчырых вачах За тое, што дзень не дарэмна праціты, Што зроблена ў амену не менш за сяброў.

...Мне сорамна ўспоміць маленства, што скрыта Шукала да шчасця іншых

Хай гэта яшчэ і не зусім дасканалыя радкі, але яны напоўнены любовію і павагаю да рабочага чалавека.

З вялікай шчырасцю напісаны і некаторыя іншыя вершы Фёдара Чэрні. У вершы «Камсамольскі білет» аўтар успамінае аб незвычайных і хвалючых патуццях пры атрыманні камсамольскага білета. У вершы «Двойчы арданосная»

у іх верхах ёсць півявы думкі, але яны выказаны невыразна. З апавадзяны ў зборніку вядомае «Перша прапанова», напісанае тэхнічным кантраляром Патром Цяцкіным. У ім з любовію паказаны работы аўтазавада, токарна-универсал. Аўтар здолеў намаляваць цікавы вобраз героя, маладога рацыяналізатара.

Апавадзяны Галіны Грыгаровіч «За гонар зьяна» напісана на тэму, вельмі блізка аўтару (яна сама яшчэ нядаўна сідзела за школьнай партай), аднак тэма аб ваяку півнерскага зьяна застаецца нераскрытай.

Многа недакладнага ў апавадзяні слесара Васіля Пішкова «Перша дэтал». Аўтар хацеў паказаць, як многа трыба ведаць чалавеку, каб стаць рабочым у п'яперашні час, калі заводы маюць складанае сучаснае абсталяванне. Але вобраз героя атрымаўся супярэчлівым, а яго паводзіны (паводзіны чалавека дарослага, які прайшоў вялікую школу ў руках Савецкай Арміі) у многіх месцах маюць з дэціцым капрызмам.

У зборніку «Заводскія зарнічкі» ёсць раздзел «Людзі нашага завада». У ім расказанае аб лепшых рабочых прадпрыемства. І тут некаторым аўтарам трыба зрабіць папрак: яны больш расказваюць аб людзях, чым паказваюць іх, не раскрываюць іх характараў.

Можна шмат чаго яшчэ сказаць аб удачах і няудахах маладых аўтараў, але неглыба не адзначыць, што літаратурная моладзь Мінскага аўтазавада імкнецца ярка і поўна паказаць сваё сучаснасць.

М. АСТАХАУ.

Музычную культуру — у масы

ДАВАРЦЕ ПАМЯРКЕМ



На задмыку: сцена са спектакля «Далі неагляданая» ў пастаноўку Гродзенскага абласнога драматычнага тэатра. Фота М. Петрусёва.

Мне ўспамінаецца вымадка па кватэры ўсім знаёмых, якія закончылі ВНУ, прауючы ў саціналь установе і лічачы людзмі культуру. На радыё перадавалі інструментальнае трыо чаднаго з вялікіх рускіх кампазітараў. Поўнае драматычнае насачанасці, дуюнае на майстэрству, яно дэсяцігоддзямі глыбока хвалюе слухачоў. У той самы момант, калі музыкальнае развіццё ў трыо дасягнула найбольш глыбыні, мой знаёмы раптам звязнуўся да жанкі:

— Выключы радыё! Хоць бы сыграў што добрае, а то залэдзілі адно і тое ж...

З далейшай размовы высветлялася, што пад сімфоніяй маладыя людзі разумюць кожны сур'езны музычны твор, а само слова «сімфонія» вымаўляецца ім з неспрыятай пагардай, якая сведчыць аб адсутнасці мастацкага густу.

Гэта прымушае задумацца аб стане прапаганды музычнага мастацтва, аб эстэтычным выхаванні дзяцей і юнацтва.

Не будзе пераведзіненнем, калі скажам, што ні адзін від мастацтва не ўлаззіць так глыбока на чалавечыя душы, як музыка. Але гэтак уздзянец будзе плённым толькі ў выпадку, калі чалавек атрымае метамакіраванае эстэтычнае выхаванне, калі яго густ сфармуецца на лепшых узорках музычнай творчасці.

У нас ёсць пэўны вопыт эстэтычнага выхавання школьнікаў. Лепшым у рэспубліцы настаўнікам шмат твораў ставіцца да свайго справы. Але ў цэлым яшчэ вельмі многа трыба зрабіць, каб музыкальнае выхаванне дзяцей адпавядала патрабаванням, якія прад'яўляе Камуністычная партыя да агульнаадукацыйнай школы.

Абследаванне многіх школ Гродзенскай вобласці паказала, што асноўны недахоп уроку спеваў і музыкі, як гэта ні парадкасна, — адсутнасць музыкі і спеваў! Спеваў у 1—4 класах вядуць настаўнікі пачатковых класаў, якія ў большасці не валодаюць гэтым прадметам, не ўмеюць спяваць, слаба ведаюць нотную грамаду, зусім не валодаюць інструментам і г. д.

Такія, з дазволу сказаць, «уроки» пакідаюць жалівае ўражанне. Мы з цяжкасцю пазнавалі мелодыі вядомых песень.

Да таго ж вучыць 1—4 класуў не прымуваюць слухаць даступную для іх разумеання музыку; настаўнікі могуць праспяваць або сыграць

прадугледжаныя праграмай творы, а вучэбныя пласцінак з іх запісамі да гэтага часу няма.

У інтарэсах справы там, дзе гэта магчыма, неабходна перадаць урокі спеваў у 1—4 класах спецыялістам, тым больш, што ў некаторых школах выкладчыкі спеваў, якія закончылі спецыяльныя навуцальныя ўстановы, не маюць поўнай нагуры.

Школьныя агляды мастацкай самадзейнасці заслужваюць усялякага заахочвання.

Трыба дамагчыся, каб не толькі ўдзельнікі самадзейнасці, а кожны вучань школы мог далучыцца да той ці іншай формы актыўнага адрасіна да мастацтва. У гэтым — адна з асноўных задач школы ў эстэтычным выхаванні.

Аднак агульнаадукацыйнай школе цяжка вырашаць задачы ў эстэтычным выхаванні, калі яе не падтрымлівае наша грамадства, калі яе педагогічным імкненням будуць супрацьстаўляць фінансавыя інтарэсы кіраўніцтва філармоніі, гандлю, клубу, парку і іншых арганізацый, якія маюць дачыненне да эстэтычнага выхавання савецкіх людзей.

Насяць гэты парадокс у нашай вядомай музычнай гаспадарцы.

У нас не павіна быць месца халатнасці, безагледнасці — усаму таму, што дуюна збядняе чалавека, дае яму няправільнае ўяўленне аб жыцці.

Наша грамадства справядліва абраўнаецца, калі работнікі гандлю маюць клопачыцца аб задавальненні дуюных патрабаванняў нашых

фонды грампласцінак. Улічваючы, што яны хутка зношваюцца, можна было б выдаваць пласціныкі за невялікую плату. Ніяк не могуць яшчэ надаць продаж грампласцінак на паліцы, у добрай унакоўцы, з асноўнымі весткамі з творчай біграфіі кампазітараў і выканаўцаў.

Вышлючы ролі ў распаўсюджванні музычнай культуры ў масы павіны адгартыць музычныя лекторы ў гарадах, на прадпрыемствах, у навуцальных установах і калгасах. Справа гэта не

Камсамольскі патруль ідзе па гораду...

Вечар. Запаліліся агні ў вокнах дамоў. Загараліся яркія рэкламы кінаафішаў, прыгожых вітрын магазінаў. З фабрык, заводаў, устаноў пачаўся напружанага рабочага дня вяртаюцца дамы людзей. Кароткі адпачынак, і вострыя іх выходы падымаюць па вуліцы горада, падымаюць свежым ветрам, заходзячы ў кінаафішы, ідуць на прам'еру ў драматычны і оперны тэатры, сустракаюцца са сваімі сябрамі ў кафе. Людзі на катку, дзе пры святле электрычных праектараў пачаўся не толькі маладых ланкабейцаў, але і пажылых людзей.

Звычайная картина вяртання горада. Такім жа абыякавым бывае і ў надзежныя, выхадныя дні, калі вуліцы з самай раніцы замятаюцца працоўнымі, калі на стадыёнах наладжваюцца спартыўныя сустрэчы, а ў парках — народныя гульні. І як да глыбінні сэрца бывае крэм'яна, калі хулігані-малойчыкі, для храбрасці вышпінны гаражкі, уражваюцца ў нагоўп гуляючыя, прыстаюць да жаныч, брыдка лаюцца, пачынаюць бойку, паруюцца грамадскі парадкаў у трайбусах і трамваях, у аўтобусах, крэм'яна і ў чым не вінаватых людзей, і наогул падаюцца сабе ганебна.

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Саветаў Саюза і Савет Міністраў СССР надаюць прыняццю паставы «Аб уздзеянні працоўных у ахове грамадскага парадку». У гэтай паставе накрэслена, што большасць савецкіх грамадзян самадзяльна прыносяць на розных участках сацыялістычнага будаўніцтва, сумленна ставяцца да свайго грамадскага абавязку, свята заховаюць савецкія законы і павяжаюць правілы сацыялістычнага поведзе.

Але ёсць у нашым савецкім грамадстве і такія людзі, якія паруюцца нормамі грамадскі паводзінаў. У гэтай паставе гаворыцца пра тых асоб, якія «паўдзяваюцца ў непяворым стане ў грамадскіх месцах, робяць хуліганскія ўчынкі і іншыя злачынствы».

Для барацьбы з парухальнікамі грамадскага парадку вырашана стварыць добраахвотны народны дру-

жыны на ахове грамадскага парадку, якімі будуць кіраваць раённыя і гарадскія штабы. У гэтыя штабы ўвайдуць прадстаўнікі партыйных і савецкіх органаў, прафсаюзаў, камсамольскіх арганізацый і асобных камандзіраў дружын. Мы ўжо за апошнія тры гады маем даволі каштоўны вопыт работы маладзёжных брыгад савецкага міліцыі і камсамольскіх штабаў.

Вернемся на вуліцы вачырагата горада. Я аднаго з рэстаранаў, які дотрымаўся хуліганства, якія дэманструюць моцна падвышаную і дэманструюць на нагах, пачынаюць шумны скандал. Хулігані спыніліся ля дзвярэй рэстарана і нікога не прапускаюць туды, патрабуючы ад наведальнікаў паўнай даніны на выйшкі:

— Дасі на выйшкі, прапусцім, а не дасі — каціца... Не праходзіць.

Аразу жа да хуліганства падыходзіць трое маладых хлопцаў і ўрушваюцца папярэджваючы іх:

— Зараз жа спыніце скандал, папрасіце прабачэння ў людзей, якіх вы пакрыўдзілі, і ідзіце адсюль.

Але хулігані не супакойваюцца. Тады маладыя людзі — удзельнікі камсамольскага патруля спыняюцца машыну, прымушаюць хуліганстваў зніць і ў гэты момант адзвояць іх у камсамольскі штаб. Там у прысутнасці прадстаўнікоў міліцыі складаецца пратакол і хуліганстваў прыцягваюць да адказнасці за парушэнне грамадскага парадку.

Маладзёжныя брыгады савецкага міліцыі, камсамольскія штабы ёсць у Варшаві, Ленінскім, Сталінскім і іншых раёнах Мінска.

Камсамольскі штаб Варшавіцкага раёна займае невялікае памяшканне па Крамай вуліцы, 13. Тры разы на тыдзень, на серада, субота і нядзелу тут дзейнуюць камсамольскія патрулі. З паліграфічнага інстытута, з будзтва № 1 у свой штаб на дзяжурства прыходзіць каля 50 арганцоў. Тут сустрачаюцца братоў Бубіных і паліграфічнага імя Якіба Коласа, маладога паліграфіста Божака, сакратара камітэта камсамольска камітэта Казлоўскага, рабочага Шэмета і іншых актыўных камсамольцаў. У штабе яны сядзяць

падоўга, хутка камсамольскія патрулі атрымліваюць ад начальніка штаба заданне і разыходзяцца па вуліцах горада.

...Камсамольскі патруль ідзе па гораду. Вы можаце сустрэць камсамольцаў, якія сочаць за грамадскім парадкам на масавых вечарах, у кінаафішах, паблізу рэстаранаў, у парках, на стадыёнах — усюды, дзе ёсць многа людзей.

Сакратар Варшавіцкага раёна камсамольска т. Уколаў, прыгадваючы гісторыю камсамольска-дружыннікаў, расказвае:

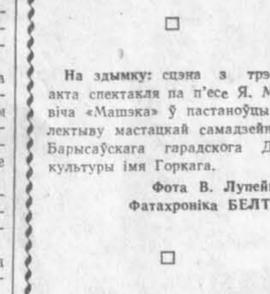
— Камсамольскія патрулі нашага раёна вядуць вялікую карысную работу. Адапці час пра кафе-аўтамат, дзе прадаюцца закускі, гаварылі, што гэтае кафе-аўтамат для... выпішкі. І сапраўды, у кафе збіраліся шмат аматараў выпішкі. Пасля выпішкі яны, як правіла, пачыналі скандал. Камсамольскія патрулі ўстанавілі дзяжурства ў паміжнікаў кафе. Адапці раз папярэдзілі і'ніцы, некаторыя нават прымушлі выйці гораду, не дашыі да выпішкі, і пасля гэтага непарадкі ў кафе ліквідаваліся. Мы часта праводзім сходкі камсамольскіх патрульняў, інструктуем іх, заахвочваем лепшых, а тых, хто не варты быць у патрульнях, выключаем. Паміж камсамольскім штабам і аддзелам міліцыі Варшавіцкага раёна ўстанавілася моцная, штодзённая сувязь.

Новая пастава партыі і ўраду аб уздзеянні працоўных у ахове грамадскага парадку з вялікім натхненнем сустрачае моладзь. У Варшавіцкім раёне Мінска на працяглых пачынаецца запіс у добраахвотны народныя дружыны па ахове грамадскага парадку. Многія камсамольцы, якія накіпілі вопыт у маладзёжных брыгадах савецкага міліцыі, прымушч актыўны ўдзел і ў народных дружынах.

На ахове грамадскага парадку выходзяць народныя дружыны. Барачы з хуліганствам дзвер прыме яшчэ больш актыўны характар.

Пажадаем народным дружынам поспехаў у іх дзейнасці на карысць сацыялістычнага грамадства. У нашых гарадах, рабочых пасёлках будзе ўзору парадкі!

Я. САДОУСКІ.



На здымку: сцена з трэцяга акта спектакля па п'есе Я. Міроча «Машэка» ў пастаноўцы калектыва мастацкай самадзейнасці Барысўскага гарадскога Дома культуры імя Горкага.

Фота В. Лупейкі. Фатахроніка БЕЛТА.

У тэатрах і канцэртных залах

Гэты тыдзень багаты выступленямі нашых сямброў — тэатральных і эстрадных калектываў, якія прыязджаюць на гастролі ў сталіцу Беларусі.

Рыжскі тэатр рускай драмы пакажа спектакль «Пяць вечараў» А. Валодзіна.

Валкі канцэрт паказа мінчанам эстрады аркестр Эстонскай філармоніі. У канцэрце прымушч удзел заслужаны артыст ЭССР Ул. Сапалжнін (музычны жанры, імітацыя, гумарыстычныя танцы), лаўрэ-

Рэдкае выданне

Некалькі дзён назад Навагрудскі Дом-музей выдлага польскага паэта Алама Мішкевіча атрымаў невялікую пасылку з Пінска. Праказала яе жанарка гэтага горада Надзея Ільінічна Волкава. У пасылцы аказалася некалькі медальёнаў, перамам удвая менш за палова карака, у якой сабраны творы польскага паэта, напісаныя за ўсё яго амаль шасцідзесяцігадовае жыццё і выданыя ў існасці адзінаццятках. У гэтай жа кніж-малютцы змяшчана каля ста розных артыкулаў Мішкевіча, напісаных ім для французскай газеты «Грыбуна народаў», а таксама звесткі дэкаль, якія ён чытаў у Парыжскім і Лазыскім універсітэтах, дзе працаваў кіраўніком кафедр славянскіх літаратур.

Ш. ЗАГОРСКІ.

Спектаклі Народных тэатраў



Навіны культуры Чэхаславакіі

Поспехі выяўленчага мастацтва

У 1958 г. работнікі мастацтва рэспублікі дамагліся новых выдатных поспехаў. Так, напрыклад, чэхаславацкіх выяўленчае мастацтва паспяхова перамагла ў міжнароднага конкурсу мастацтваў, які прайшоў у Бруселі, дзе, апроч некалькіх дзясяткаў індывідуальных прэмій, была дадзена высокая ацэнка арфармленню чэхаславацкага навішля і яго экспанатаў.

Вялікае цікавасць да чэхаславацкага выяўленчага мастацтва праяўляецца за рубжом. Выстаўкі чэхаславацкага жывапісу, скульптуры і графікі былі арганізаваны ў Гамбургу, Дрэздэне, Афінах і ў Югаславіі. У Мексіцы была адкрыта выстаўка работ графіка В. Гложніча, асобныя творы чэхаславацкага мастакоў экспанаваліся на выстаўцы каларыхіграфіі ў ЗША, на выстаўцы графікі ў Лугано (Швейцарыя) і г. д. Выстаўка работ Макса Швабінскага, адкрытая ў Ленінградзе, першая вялікая выстаўка чэхаславацкага жывапісу ў СССР.

І 500 газет і часопісаў

У мінулым годзе ў Чэхаславакіі выдана было 1 500 розных газет і часопісаў. У мінулым годзе тыраж газет узрос з 2 140 051 экзэмпляраў у 1957 г. да 2 275 355 экзэмпляраў у 1958 г. У 1953 г. выдана было 24 тэахнічных часопісаў, у 1957 г. — 73 часопісы. Каля 58 000 розных праграмнастаў, бібліятэк і ўстаноў атрымліваюць чэхаславацкія газеты і часопісы.

Каштоўныя калекцыі нот і музычных інструментаў

Першая калекцыя нот у бібліятэцы Нацыянальнага музея спынілася ў гэтым годзе 140 год. За гэты перыяд нотная калекцыя музея стала багачэйшай скарбінкай чэшскай музычнай культуры і адной з буйнейшых у Еўропе. Нотны музычны архіў адзінаццаці мала 100 тысяч друкаваных і рукапісных тамоў. У ім захаваныя рукапісы Бетховена, Моцарта, Вагнера і іншых кампазітараў. У архіве захоўваюцца таксама музычныя дакументы, лібрэта, музычныя каталогі і г. д.

Калекцыя музычных інструментаў музея — каля дзювох тысяч экспанатаў, у тым ліку вельмі каштоўныя лютні і драўляныя духавыя інструменты XVI стагоддзя.

З выкладку Міжнароднага музычнага фестывалю «Пражская вясня 1959 г.» ў аамку ў Негагоўскай палатэ, дзе нарадзіўся кампазітар Антанін Дворжак, будзе адкрыты філіял аддзялення музычных інструментаў. Тут будуць экспанаваны чэшскія музычныя інструменты, памятаючы са старажытных дудак і канчаючы савымі дэкананымі сучаснымі інструментамі.

А. НІКІЦЕНКА.

Пражскі «Тэатр музыкі»

Пражскі «Тэатр музыкі» за дзевяць год існавання стаў неад'емнай часткай культуры горада сталіцы Чэхаславакіі. Яго наведала ў 1958 г. больш 99 880 слухачоў, якія прысутнічалі на 599 паказах і на 170 спецыяльных паказах для школ. Вялікім поспехам карысталіся таксама тэатральныя спектаклі. Значную ўвагу наведальнікі прышчылі і шыкай канцэртам з творчымі выдатнага польскага кампазітара Шапана. У гэтым годзе тэатр будзе адзначаць усе юбілейныя дні кампазітараў свету, якія прыпадаюць на 1959 г.

Аўтамашына падарожнікаў

Нацыянальным тэахнічным музей у Празе атрымаў 23 студзеня новы экспанат — легкавы аўтамобіль «Тавра», на якім інжынер Ганзелка і Зікмунд зрабілі падарожжа па краінах Афрыкі і Амерыкі і 100 тысяч кіламетраў па Чэхаславакіі.

Цікавасць да культуры ўсходніх народаў

Чэхаславацкі народ праяўляе вялікую цікавасць да культуры ўсходніх народаў. Так, напрыклад, Чэхаславакія належыць сёння да ліку краін з найбольшай колькасцю перакладаў літаратурных твораў азіяцкіх народаў. Амаль усе гэтыя творы перакладаюцца проста з арыгіналаў. Старажытныя літаратурныя помнікі і кнігі сучасных аўтараў Далекага Усходу, Паўднёва-Усходняй Азіі, Індыйскага раёна, Сярэдняга Усходу і Афрыкі выдлага дзесяткі тэахнічных тэражамі.

Каштоўныя калекцыі нот і музычных інструментаў

Першая калекцыя нот у бібліятэцы Нацыянальнага музея спынілася ў гэтым годзе 140 год. За гэты перыяд нотная калекцыя музея стала багачэйшай скарбінкай чэшскай музычнай культуры і адной з буйнейшых у Еўропе. Нотны музычны архіў адзінаццаці мала 100 тысяч друкаваных і рукапісных тамоў. У ім захаваныя рукапісы Бетховена, Моцарта, Вагнера і іншых кампазітараў. У архіве захоўваюцца таксама музычныя дакументы, лібрэта, музычныя каталогі і г. д.

Калекцыя музычных інструментаў музея — каля дзювох тысяч экспанатаў, у тым ліку вельмі каштоўныя лютні і драўляныя духавыя інструменты XVI стагоддзя.

З выкладку Міжнароднага музычнага фестывалю «Пражская вясня 1959 г.» ў аамку ў Негагоўскай палатэ, дзе нарадзіўся кампазітар Антанін Дворжак, будзе адкрыты філіял аддзялення музычных інструментаў. Тут будуць экспанаваны чэшскія музычныя інструменты, памятаючы са старажытных дудак і канчаючы савымі дэкананымі сучаснымі інструментамі.

А. НІКІЦЕНКА.

У РЭПЕРТУАР ГУРТКОЎ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ

САТЫРЫЧНЫЯ ІНТЭРМЕДЫ

Кручок

Калгасы вартуэйкі дзед Аксён сядзіць на лаўцы і дрэме. Паўдзяцца падвылішч Максім і сядзе на лаўку поруч з дзедам.

МАКСІМ. Дрэмеіш, дзед?

ДЗЕД АКСЁН. Такая мая справа, Максім Пятровіч. Да гэтага прывыклавы.

МАКСІМ (з гонарам). Твая праўда, дзед. Хто куды прывыклавы, там яму і быць. Скажы, хто я?

ДЗЕД АКСЁН. Ты — самагонкі нарзаўсё, воль і знялі. Тры дні ў Бражыміне ў Хручым гуле?

МАКСІМ. Ну, далусім, гуляў.

ДЗЕД АКСЁН. Яшчэ тры дні ў Харашовіч дагуляваў? Агуль жа амаль ракам паўзаеш? На ферму воса не паказвай.

МАКСІМ (пацпура апускае галаву). Знялі. Вось табе і кручок. (Выходзіць).

МАКСІМ. Я старшынёй калгаса быў?

ДЗЕД АКСЁН. Былі, Максім Пятровіч, былі.

МАКСІМ. А старшынёй калгаса — кручок?

ДЗЕД АКСЁН. Можна і кручок. Максім Пятровіч.

МАКСІМ. І быў бы старшынёй сельсавета, каб не нарзаліся. Нарзаліся, дык мяне знялі. Праўда, дзед, нарзаліся?

ДЗЕД АКСЁН. Нарзаліся, Максім Пятровіч. Так нарзаліся, што цябе тыдзень пахмяляліся, сельсавет быў закрыты. Вос і знялі.

МАКСІМ. Я старшынёй калгаса быў?

ДЗЕД АКСЁН. Былі, Максім Пятровіч, былі.

МАКСІМ. А старшынёй калгаса — кручок?

ДЗЕД АКСЁН. Можна і кручок. Максім Пятровіч.

МАКСІМ. І быў бы старшынёй сельсавета, каб не нарзаліся. Нарзаліся, дык мяне знялі. Праўда, дзед, нарзаліся?

ДЗЕД АКСЁН. Нарзаліся, Максім Пятровіч. Так нарзаліся, што цябе тыдзень пахмяляліся, сельсавет быў закрыты. Вос і знялі.

МАКСІМ. Я старшынёй калгаса быў?

ДЗЕД АКСЁН. Былі, Максім Пятровіч, былі.

МАКСІМ. А старшынёй калгаса — кручок?

ДЗЕД АКСЁН. Можна і кручок. Максім Пятровіч.

МАКСІМ. І быў бы старшынёй сельсавета, каб не нарзаліся. Нарзаліся, дык мяне знялі. Праўда, дзед, нарзаліся?

Быў! І быў бы ім, каб не нарзаліся. (Зносла). Нарзаліся! Знялі!

ДЗЕД АКСЁН. Факт, нарзаліся, Максім Пятровіч. Кожны дзень сіваку гуляшлі. Каля бэ пляшкі не далаві. Паскуню ў брыгадзе завалі.

МАКСІМ. Што? Я з начальства размаўляю? Хто я, загадчыкам фермы або лапач? Зіму з вартуэйкі!

ДЗЕД АКСЁН. Былі загадчыкам фермы, Максім Пятровіч. Кручок былі. А зараз — лапач. Нарзаліся — знялі.

МАКСІМ (амаль цявора). Хто нарзаліся? Як знялі?

ДЗЕД АКСЁН (мяняе тон. Суворы). Ты — самагонкі нарзаўсё, вос і знялі. Тры дні ў Бражыміне ў Хручым гуле?

МАКСІМ. Ну, далусім, гуляў.

ДЗЕД АКСЁН. Яшчэ тры дні ў Харашовіч дагуляваў? Агуль жа амаль ракам паўзаеш? На ферму воса не паказвай.

МАКСІМ (пацпура апускае галаву). Знялі. Вось табе і кручок. (Выходзіць).

МАКСІМ. Я старшынёй калгаса быў?

ДЗЕД АКСЁН. Былі, Максім Пятровіч, былі.

МАКСІМ. А старшынёй калгаса — кручок?

ДЗЕД АКСЁН. Можна і кручок. Максім Пятровіч.

МАКСІМ. І быў бы старшынёй сельсавета, каб не нарзаліся. Нарзаліся, дык мяне знялі. Праўда, дзед, нарзаліся?

ДЗЕД АКСЁН. Нарзаліся, Максім Пятровіч. Так нарзаліся, што цябе тыдзень пахмяляліся, сельсавет быў закрыты. Вос і знялі.

МАКСІМ. Я старшынёй калгаса быў?

ДЗЕД АКСЁН. Былі, Максім Пятровіч, былі.

МАКСІМ. А старшынёй калгаса — кручок?

ДЗЕД АКСЁН. Можна і кручок. Максім Пятровіч.

МАКСІМ. І быў бы старшынёй сельсавета, каб не нарзаліся. Нарзаліся, дык мяне знялі. Праўда, дзед, нарзаліся?

ПЯТРО. Кузьма Хлус, ты? Здароў, браток!

КУЗЬМА. Пятро! Радзіня! (Паціскае руку). Добрага здароўча! Колькі зям, колькі лет не бачыліся! Да нас завітаў! Надоўга?

ПЯТРО. Там відаць будзе, Хваліся, Кузьма, як эканіць.

КУЗЬМА. Жыму, як у бога за паухай. Лепш не трэба. У павазе. Крамнік — кум, брыгадзір — сват, сам старшыня калгаса, хто ведае, не дасць збарахнуць.

ПЯТРО (усміхаючыся). А як старшыня сельсавета?

КУЗЬМА. Старшыня сельсавета? Лепшы сябра. Сямёнавіч мяне крыху і сваяком прыходзіцца: майці дзці, хай людзі скажуць, не ведаю, кім ён ужо там даводзіцца. Мы з ім, наогул, ні без мяне, хто ведае, не дасць збарахнуць, ніводнай справы не вырашае.

ПЯТРО. Так ужо і ніводнай?

КУЗЬМА. Ад ролу не хлусіць, нахай людзі скажуць...

ПЯТРО. Значыцца, вы з ім хаўруснікі?

КУЗЬМА. Яшчэ які! Хто ведае, не дасць...

ПЯТРО (пералынае). Забралі Сямёнавіча ў міліцыю.

КУЗЬМА (зблэнжана). Забралі... Думаеш, і мяне забяруць? Хай Хаўруснік. Ен мяне такі хаўруснік, як воўк явнці дзядька, каб толькі прымеў, хай людзі скажуць, адразу б мяне з'еў. На мяне пакалён узвёў, хто ведае, не дасць збарахнуць, што я чатыры шалёўчын грэшнай справы і сельсавеце сцягнуў, калі паркан ставаў. Я даўно гаварыў, хай людзі скажуць, што трапіць Сямёнавіч у міліцыю, а я тут за старшынё сельскага Савета.

КУЗЬМА (нямае тон). Я даўно гаварыў, хай людзі скажуць, што трапіць Сямёнавіч на вышынё пасаду ў раён. (Ліскава). Вы, Пятро Ахрэмавіч, за старшынё ў нас будзеце? А я тут, хто ведае, не дасць збарахнуць, розную лухту паёў. Чакайце, Ахрэмавіч, ці не п'яны я часам. Так і ёсць. У кумы, хто бачыў, хай скажа, добрую чарку культуры, потым у суседа. Вы, Ахрэмавіч, богам прымі, Сямёнавіч пра нашу размову ні слова. Уляч ён мяне, як піць даду, уляч, калі даведзецца. Ен на мяне ўжо даўно зубы вострыць...

ПЯТРО. Будзе працаваць Сямёнавіч следчым у міліцыю, а я тут за старшынё сельскага Савета.

КУЗЬМА (нямае тон). Я даўно гаварыў, хай людзі скажуць, што трапіць Сямёнавіч на вышынё пасаду ў раён. (Ліскава). Вы, Пятро Ахрэмавіч, за старшынё ў нас будзеце? А я тут, хто ведае, не дасць збарахнуць, розную лухту паёў. Чакайце, Ахрэмавіч, ці не п'яны я часам. Так і ёсць. У кумы, хто бачыў, хай скажа, добрую чарку культуры, потым у суседа. Вы, Ахрэмавіч, богам прымі, Сямёнавіч пра нашу размову ні слова. Уляч ён мяне, як піць даду, уляч, калі даведзецца. Ен на мяне ўжо даўно зубы вострыць...

ПЯТРО. Будзе працаваць Сямёнавіч следчым у міліцыю, а я тут за старшынё сельскага Савета.

КУЗЬМА (нямае тон). Я даўно гаварыў, хай людзі скажуць, што трапіць Сямёнавіч на вышынё пасаду ў раён. (Ліскава). Вы, Пятро Ахрэмавіч, за старшынё ў нас будзеце? А я тут, хто ведае, не дасць збарахнуць, розную лухту паёў. Чакайце, Ахрэмавіч, ці не п'яны я часам. Так і ёсць. У кумы, хто бачыў, хай скажа, добрую чарку культуры, потым у суседа. Вы, Ахрэмавіч, богам прымі, Сямёнавіч пра нашу размову ні слова. Уляч ён мяне, як піць даду, уляч, калі даведзецца. Ен на мяне ўжо даўно зубы вострыць...